

Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi Editörlüğü'nden
ŞAİBELİ/YAĞMACI DERGİLER HAKKINDA AÇIKLAMA

Üniversitelerarası Kurul'un yayınladığı "2019 EKİM DÖNEMİ SIKÇA SORULAN SORULAR VE CEVAPLARI" başlıklı listenin 44. maddesinde, Yükseköğretim Kurulu'nun 07.03.2019 tarihli Genel Kurulunda alınan karar gereğince 07 Mart 2019 tarihinden sonra yayınlanmış makaleler için geçerli olmak üzere "Makale kabulünden sonra yayımlanması için yazardan ücret veya ek ücret talep eden dergiler (Yağmacı/Şaibeli Dergiler), bu ilişkinin bir çıkar çatışması içermesi nedeniyle doçentlik başvuru şartlarında (beyannamede) kullanılamayacaktır. Ancak özgeçmiş ve eserler listesine eklenecektir" şeklinde bir tanımlama yapılmış, ayrıca "Başvuruda beyan edilen makalenin yayımlandığı dergi, şeklen yukarıda belirtilen **beyannamede kullanılamaz dergiler** nitelemesine uymakla birlikte, ilgili derginin bu kapsamda değerlendirilmemesi gerektiğini iddia eden adaylar **gerekçesini belirterek** ilgili makaleyi beyan edebilir" şeklinde bir ifadeye yer verilmiştir.

Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi Editörler Kurulu olarak, yazarlarımızdan baskı aşamasında basım ücreti aldığımız için yukarıda açıklanan hususun muhatabı olarak, yazar ve okurlarımızı bilgilendirmek amacıyla bir açıklama yapmamızın uygun olacağı düşünülmüştür.

Söz konusu uygulamanın **bilimsel yayınların güvenilirliğini korumak** ve **nitelikli akademik yayıncılığa katkı sağlamak** amacıyla uygulamaya konulduğu açıktır. Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi'nin yayın amaç ve politikasının da bu uygulama ile tamamen uyumlu olduğunun bilinmesini isteriz.

Ancak, yağmacı (predatör) dergi tanımına ilişkin ulusal ve uluslararası akademik çevrelerdeki net olmayan ifade ve tanımlamalar nedeniyle, özellikle akademik yükseltmelerde yapılacak uygulamaların hak ihlali ve hukuki sonuçlar doğurmaması için konunun kapsamlı olarak tekrar değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bu kapsamda ilkeli yayın politikasını yıllarca sürdürerek uluslararası alanda ülkemizi temsil edebilecek noktaya erişebilmiş az sayıdaki dergilerden biri olarak, şaibeli/predatör tanımına uyan diğer dergilerle aynı kefeye konularak sorgulanır hale gelmemiz kabul edilebilir bir durum değildir.

Uluslararası akademik çevrelerde predatör dergi tanımında genel olarak;

- ciddi bir editoryal değerlendirme ve hakemlik sürecinin bulunmaması
- yazarların hakem ve editör raporlarının içeriğini görmemesi
- prestijli bilimsel kuruluşlarla olan ilişkiler hakkında yalan beyan

- saygın akademisyenleri izinleri olmadan editoryal kurullara atamak
- derginin etki faktörünün (journal impact factor) yüksek olduğunu iddia etmek
- dergi işletim ücreti konusunda net bilgilendirme yapmamak
- metinlerde yazım hataları ve gramer bozuklukları,
- Dergi adlarında “uluslararası” (international) sözcüğünün kullanılması, geniş kapsamlı (multi-tasking) konular,
- son gönderim tarihlerinin (deadline) belirsiz olması, isimlerin kusurlu yazılması gibi pek çok durum yağmacı dergilerin ortak özellikleri olarak gösterilmektedir.

Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi 25 yıllık yayın hayatının 13 yılında uluslararası indekslerde yer almak suretiyle, şeffaf bir makale değerlendirme süreci ve uluslararası boyutta benimsenmiş etik kuralları yerine getirme konusundaki tutarlı yayın politikasını kararlı bir şekilde sürdürmektedir.

Benimsediği ve beyan ettiği **yayın kuralları** konusunda tavizsiz bir duruş sergileyen ve ait olduğu uluslararası veri tabanlarınca desteklenen ve denetlenen dergimiz, yukarıda sıralanan tanımlamalarla ilişkilendirilemeyeceği gibi, predatör dergi ve intihale karşı da etkili bir yayın politikası yürütmektedir. Ayrıca, ciddi bir makale değerlendirme prosedürü yürüten Dergimizin ortalama %68 ret oranına sahip olduğunun da bilinmesini isteriz.

Uluslararası prestije sahip pek çok dergi, önceden bilgilendirmek koşuluyla yazarlardan makale yayına kabul edildikten sonra basım ücreti talep etmekte ve bu durum dergilerin tarandığı uluslararası indeksler tarafından etik bir problem olarak algılanmamaktadır. Bu kategorideki dergilerin çoğunun açık erişime (*open access*) sahip olmalarının, dergilerin bilimsel kriterlere önem verdiklerinin açık bir göstergesi olduğu göz ardı edilmemelidir. Hiçbir ticari amaç gütmeyen ve içeriğini hedef okuyucu kitlesine ücretsiz olarak sunan dergimizin, bağımsız yayın politikasını sürdürebilmek için yazarlarından basım ücreti talep etmesinin fırsatçı/predatör dergilerle aynı kategoride değerlendirilmesi dergimizin niteliklerine uygun bir yaklaşım değildir. Kaldı ki, yazarlardan alınan basım ücreti kurumsal hesapta işlem görmektedir ve denetime tabidir. Herhangi bir maddi karşılığı olmaksızın Dergimize katkı sağlayan ulusal ve uluslararası danışma kurulu ve hakemlerimizin bu yaklaşım ile birlikte şaibeli/yağmacı tanımının bir parçası olarak algılanma olasılıkları bile editörlüğümüzce büyük bir üzüntü ile karşılanmıştır. Ayrıca, dergimizde yayın yapan yurt içi ve yurtdışındaki saygın bilim insanlarının Dergimizi tercih etmeleri nedeniyle böyle bir ithamla karşı karşıya kalacak olmaları da Dergimiz adına kabul edilebilir bir durum değildir.

Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında, fırsatçı/predatör dergi tanımının makale basım ücreti alıp almamakla değil, uluslararası kriterlere göre belirlenmesi ve akademisyenlerin bu

dergilerden uzak durmasını sağlamak amacıyla gerekli bilgilendirmelerin yapılmasının daha uygun olacağı görüşündeyiz. Böylece akademik yükseltmelerde görev alan jüri üyelerinin de bu listelerden yararlanması sağlanacak ve farklı değerlendirmelerden doğabilecek karmaşa ve olası hukuksal problemler engellenmiş olacaktır.

Ülkemizin bilimsel ve akademik alanda ilerleyişine ve nitelikli akademik yayıncılığa katkı sağlamayı hedefleyen uygulamaların amacına ulaşabilmesinde, farklı görüş ve önerilerin dikkate alınarak yeniden değerlendirme yapılması gerektiği düşüncesinde olduğumuzu belirtir, **Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi** olarak bu konuda her türlü katkıyı sunmaya hazır olduğumuzu beyan ederiz.

Saygılarımızla.

Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi Editörlüğü